

Malifalensi nga Nkhani za *Unganu wa Umoyu Widu Wachikhristu Ndipuso Uteŵeti*

NOVEMBER 2-8

**CHUMA CHAKUTULIYA MU MAZU NGAKU
CHIUTA | EKISODO 39-40**

**“Mozesi Wangulondo Ulongozgi
Mwakuphwere”**

(Ekisodo 39:32) Sonu ntchitu yosi yakupanga chihema, chihema chakukumanaku yingumala ndipu Ayisirayeli anguchita vosi vo Yehova wangu-lamula Mozesi. Anguchita nadi viyo.

w11 9/15 27 ¶13

Kodi Mumadziwika Ndi Yehova?

¹³ Mosiyana ndi Kora, Mose anali “munthu wo-fatsa kwambiri kuposa anthu onse amene anali padziko lapansi.” (Num. 12:3) Iye anaonetsa kuti anali wofatsa ndiponso wodzichepetsa potsatira malangizo a Yehova nthawi zonse. (Eks. 7:6; 40:16) M’Baibulo, palibe paliponse pamene timawerenga posonyeza kuti Mose ankakayikira mmene Yehova amayendetsera zinthu, kapena kunyansidwa ndi kutsatira malangizo a Yehova. Mwachitsanzo, Yehova analamula Mose kuti apange chihema chopatulika. Anamufotokozera china chilichonse kuphatikizapo zinthu zing’ono zing’ono monga mtundu wa ulusi ndiponso chiwerengero cha zingwe zopota zokolekamo ngowe zogwiritsa ntchito polumikiza nsalu za chihema. (Eks. 26:1-6) Ngati woyang’anira m’gulu la Mulungu amapereka malangizo ambirimbiri zikhosha kukutopetsani. Yehova ndi woyang’ayanira wabwino kwambiri amene amagawira ena zochita ndiponso kukhulupirira atomiki ake. Ngati akupereka malangizo ambirimbiri amachita zime-nezo pa zifukwa zomveka. Mutha kuona kuti Mose sanakhumudwe chifukwa chakuti Yehova anapereka malangizo ambirimbiri. Iye sanaganize kuti Yehova akumupeputsa kapena kumuphera ufulu woonetsa luso lake. M’malomwake Mose anao-netsetsa kuti ogwira ntchitowo “anachita zonse” potsatira malangizo amene Mulungu anapere-

ka. (Eks. 39:32) Apatu anasonyeza kudzichepetsa kwambiri. Mose ankadziwa kuti ntchitoyo ndi ya Yehova ndipo iye ankangogwiritsidwa ntchito kuti ntchitoyo itheke.

(Ekisodo 39:43) Mozesi wati wayendere ntchitu yosi, wanguwona kuti anguchita nge mo Yehova wangulamuliya; ndipu Mozesi wanguwatumbika.

(Ekisodo 40:1, 2) Pavuli paki, Yehova wangukambiya Mozesi kuti: ² “Pa zuŵa lakwamba la mwezi wakwamba, uzimiki chihema, chihema chakukumanaku.

(Ekisodo 40:16) Mozesi wanguchita vosi mwakoliyana ndi vo Yehova wangumulamula. Wanguchita nadi viyo.

w05 7/15 27 ¶3

Kodi Ndinu Wokhulupirika M’zinthu Zonse?

³ “Monga mtumiki, Mose anali wokhulupirika, limatero Baibulo pa Ahebri 3:5. N’chifukwa chiyani Mose anatchedwa wokhulupirika? Pomanga chihema, ‘Mose anachita monga mwa zonse Yehova adamuuza, momwemo anachita.’ (Ekisodo 40:16) Monga opembedza Yehova, timaonetsa kukhulupirika mwa kum’tumikira momvera. Zime-nezi zikuphatikizapo kukhala wokhulupirika kwa Yehova tikakumana ndi mayesero ovuta ndiponso aakulu. Komabe, kupambana pa mayesero aakulu si umboni wokha wa kukhulupirika. Yesu anati: “Iye amene akhulupirika m’chaching’onong’ono alinso wokhulupirika m’chachikulu; ndipo iye amene ali wosalungama m’chaching’onong’ono alinso wosalungama m’chachikulu.” (Luka 16:10) Tiyenera kukhala okhulupirika ngakhale pa nkhanizimene zimaoneka zazing’ono.

Kufufuza Fundu Zakuzirwa za mu Bayibolu

(Ekisodo 39:34) chakubenekere pachihema cha vikopa va mbereri vakudaya ndi dayi muyera, chakubenekere cha vikopa va katumbwi, ketani yakugaŵa mphaka;

Vikopa va Katumbwi

Kumbi Ayisirayeli avitonga pani vikopa va katumbwi? Asani chikopa cho chizumbulika mu Bayibolu ntcha katumbwi, mbwe pangaŵa fumbu lakuti kumbi Ayisirayeli avisaninyanga wuli? Chinanga kuti akatumbwi anandi asanilika kunkhondi ndi kumwera kwa charu chapasi (*Arctic and Antarctic regions*) kweni akatumbwi anyaki atanja kumalu ngakufunda. Mazuŵa nganu akatumbwi anyaki asanilika ku Nyanja ya Mediterranean kweniso malu nganyaki ngo nge ndi maji ngakufunda. Kwa vyaka vinandi ŵanthu aja achibaya akatumbwi, kweni mu nyengu yo Bayibolu lalembekiyanga waka nyama izi zitenere kuti zasanilikanga zinandi mu Nyanja ya Mediterranean kweniso Nyanja Yiyera. Buku linyaki lo lingulembeka mu chaka cha 1832 lingukamba kuti: “Mu vilwa vinandi va pa nyanja Yiyera, pafupi ndi chilwa cha Sinayi kusanilika akatumbwi.” (*Dictionary of the Holy Bible* p. 139) —Wonani so buku lakuti *The Tabernacle’s Typical Teaching*, by A. J. Pollock, London, p. 47.

(Ekisodo 40:34) Mtambu ungwamba kubulumutizga chihema chakukumanaku, ndipu unkhankhu waku Yehova unguzaza muchihema.

NOVEMBER 9-15

CHUMA CHAKUTULIYA MU MAZU NGAKU CHIUTA | LEVITIKO 1-3

“Chifukwa cho Aperekiyanga Sembu”

(Levitiko 1:3) “‘Asani munthu wakhumba kupe-reka ng’ombi nge sembi yakupiriza, waperekengi ng’ombi yinthulumi yambula kalema. Wayipereke-ngi mwakukhumba kwaki pa masu paku Yehova, pakhomu la chihema chakukumanaku.

(Levitiko 2:1) “‘Asani munthu wakhumba kupe-reka sembi ya mbewu kwaku Yehova, waperekengi ufwa wakusilirika, ndipu wadengeku mafuta kweniso libani.

(Levitiko 2:12) “‘Mungapereka vinthu venivi kwa-ku Yehova nge sembi ya vipasu vakwamba. Kweni

mukhumbika cha kuviwotcha paguŵa la sembi kuti vituzgi kafungu kamampha.

it-2 525

Sembu

Sembu zakupiriza. Ayisirayeli aperekanga sembi zamphumphu kwaku Chiuta ndipu mweneku yo wapereka sembi watongaku cha. (Yeruzgiyani ndi Ŵe 11:30, 31, 39, 40) Yiwu apemphanga Yehova kuti walonde sembi yawu ya ubudi pamwenga walongo kuti wakondwa nayu. Yesu Khristu wangujipereka wamphumphu nge sembi yakupiriza.

it-2 528 ¶4

Sembu

Sembu za mbewu. Sembu za mbewu zaperekekanga limoza ndi sembi za chimangu, sembi zakupiriza ndi sembi zaubudi, ndipu zaperekekanga nge vipasu vakwamba kucha; nyengu zinyaki zaperekekanga yeyosi pakuyija. (Ek 29: 40-42; Lv 23:10-13, 15-18; Nu 15:8, 9, 22-24; 28: 9, 10, 20, 26-28; chap. 29) Ayisirayeli aperekanga sembi zenizi kuti alongo kuti awonga vinthu vo Yehova waŵachitiyanga. Sembu izi aziperekiyanga limoza ndi mafuta kweniso vakununkhira. Pa sembi za mbewu paŵanga ufwa wakusilirika, mbewu zakukazinga, viŵandi vakuzunguliya vazenji pakati pamwenga viŵandi vakupapatika vakubika, vakukazinga padinga pamwenga kubika mumumphika. Zinyaki mwa sembi za mbewu zaŵikikanga pa guŵa la sembi zakupiriza, zinyaki aryanga asembi. Asani apereka sembi za chimangu, mweneku yo waperekanga sembi yo ndiyu waryanga. (Lv 6:14-23; 7: 11-13; Nu 18:8-11) Sembu zo zaperekekanga pa guŵa zakhumbikanga cha kuja ndi chakutupisa pamwenga “uchi” vo vingachitiska kuti yitutumuki.—Le 2:1-16.

(Levitiko 3:1) “‘Asani munthu wakhumba kupereka sembi ya chimangu, kwali wakhumba kupereka ng’ombi yinthulumi pamwenga yinthusakazi, waperekengi nyama yambula kalema pa masu paku Yehova.

it-2 526 ¶1

Sembi

Sembi za chimangu. Sembi za chimangu zo zenga zakuzomerezeka ndi Yehova zalongonga kuti munthu we pa chimangu ndi iyu. Munthu yo wapereka sembi yeniyi wariyanga pamoza ndi banja laki (mu balaza la chihema; mwakukoliyana ndi mdawuku, ajinthanga misasa pafupi ndi ketani ya balaza; mu nyumba yakusopiya-mu, awapasanga vipinda vakuriyamu). Wasembi yo wagwiranga ntchitu yakupereka sembi iyi kweniso asembi wosi wo agwiranga ntchitu pa zuwa lo aryangaku sembi iyi. Yehova amuwotchiyanga mafuta ngo josi laki lakununkhira umampha lakweriyanga kwaku iyu. Ndopa zo zamiyanga umoyu, nazu so aziperekanga kwaku Chiuta. Mwaviyo, vawanga nge kuti asembi limoza ndi wanthu wo aperekanga sembi ariya limoza ndi Yehova kulongo kuti we naye pa chimangu. Munthu weyosi wakufipiskika (kufipiskika kwa mtundu wewosi ko kuzumbulika mu Dangu) asani warya nyama ya sembi ya chimangu, wabayikanga kuti waleki kuja pakati pa wanthu a mtundu waki. Iyu wafipiskanga chakurya chifukwa chakuti panyaki iyu mweneku ngwakufipiskika pamwenga chifukwa chakuti warya chakurya chakunangika pa masu paku Yehova Chiuta, vo valongonga kuti watumbika cha vinthu vakupaturika.—Lv 7:16-21; 19:5-8.

Kufufuza Fundu Zakuzirwa za mu Bayibolu

(Levitiko 2:13) “‘Mudengi mche ku sembi yeyosi ya mbewu yo mukhumba kupereka, ndipu muwonenesengi kuti ku sembi yinu ya mbewu mwadaku mche wa phanganu laku Chiuta winu. Asani mupereka sembi yeyosi muperekengi so mche.

(Ezekiele 43:24) Uzengi ndi nyama zo pa masu paku Yehova ndipu asembi aziwazengi mche ndi kuzipereka kwaku Yehova nge sembi zakupiriza zamphumphu.

w04 5/15 22 ¶1

Fundu Zikulu za mu Buku la Levitiko

2:13—N’chifukwa chiyani ‘chopereka chilichonse’ ankachithira mchere? Sikuti ankathira

mchere pofuna kukometsa nsembezo. Anthu padziko lonse lapansi amagwiritsa ntchito mchere poteteza chinthu kuti chisavunde. Mosakayikira, ankaika mchere ku zopereka chifukwa chakuti umatanthauza kuti chinthucho n’chosawonongeka ndiponso chosawola.

(Levitiko 3:17) “‘Mungaryanga cha mafuta nge-ngosi pamwenga ndopa zezosi. Lenili ndi dangu lamuyaya mu migonezi yinu yosi, kwekosi ko muja.’”

it-1 813

Mafuta

Chifukwa cho angupasikiya dangu ili. Mu phanganu la Dangu mafuta ndipuso ndopa vengavakupaturika kwaku Yehova. Ndopa zimiya umoyu wo ndi Yehova pe yo wangapereka; mwaviyo zaki. (Lv 17:11, 14) Mafuta angawonanga kuti ntchigawa chamampha ukongwa cha nyama. Kupereka sembi mafuta nga nyama valongonga kuti wanthu awonanga kuti vinthu vamampha ukongwa vitenere kuperekeka kwaku Yehova, yo wapereka vinthu vinandi ku wanthu waki. Kweniso valongonga kuti munthu yo wapereka sembi, wakhumbisika kupereka vinthu vamampha ukongwa kwaku Chiuta. Asani mafuta ngaperekeka pa guwa la sembi nge “chakurya” kweniso “kafungu kakujalika mtima pasi” kwaku Yehova, valongonga kuti Ayisirayeli we ndi mtima wakukhumbisika kupereka vamampha ukongwa kwaku iyu. (Lv 3:11, 16) Mwaviyo, munthu wambikanga mulandu asani warya mafuta ngo ngakhumbikanga kuperekeka kwaku Yehova pe. Munthu wabayikanga asani warya mafuta. Mwakupambana ndi ndopa, Ayisirayeli azomerezekanga kugwiriskiye ntchitu mafuta pa ntchitu zinyaki asani nyama yo yafwa yija pamwenga yachita kubayika ndi nyama yinyaki.—Lv 7:23-25.

w04 5/15 22 ¶2

Fundu Zikulu za mu Buku la Levitiko

3:17. Popeza kuti mafuta ankaonedwa kuti ndiyo mbali yabwino kwambiri ya nyama, mwachionekere kuletsa kuti munthu asadye mafuta

kunathandiza Aisrayeli kumvetsa kuti mbali ya-bwino kwambiri ndi ya Yehova. (Genesis 45:18) Izi zikutikumbutsa kuti tiyenera kupatsa Yehova zinthu zabwino koposa.—Miyambo 3:9, 10; Akolose 3:23, 24.

NOVEMBER 16-22

CHUMA CHAKUTULIYA MU MAZU NGAKU CHIUTA | LEVITIKO 4-5

“Muperekengi Vinthu Vamampha Ukongwa Kwaku Yehova”

(Levitiko 5:5, 6) “‘Asani munthu wasanirika ndi mulandu wakuti wachita chimoza mwa vinthu venivi, mbwenu wasumuwi mo wabudiya. ⁶ Ndi-puso munthu yo, waperekengi sembi ya mulandu kwaku Yehova chifukwa cha ubudi wo wachita. Waperekengi mbereri pamwenga mbuzi yinthukazi, wangapereka mwana wa mbereri pamwenga mwana wa mbuzi munthukazi kuti yiye sembi ya ubudi. Pavuli paki, wasembi wabenekeriye ubu-di wo munthu yo wachita.

it-2 527 ¶9

Sembi

Sembi za mulandu. Sembi za mulandu zapereke-kanga chifukwa cha ubudi wo munthu wachita, pamwenga mulandu wewosi wo usazgapu ubudi. Sembi izi zapambanangaku kamanavi ndi sembi zinyaki za ubudi chifukwa zaweziyangapu wanangwa wo munthu yo wabuda walondekanga. Munthu waperekanga sembi zenizi asani waswa wanangwa waku Yehova pamwenga wa mtundu waki wakupaturika. Sembi izi zakondwesanga Yehova kweniso zaweziyangapu wanangwa wa munthu yo wangubuda asani walapa, ndipu zawovyanga kuti munthu yo waleki kulangika chifukwa cha ubudi waki.—Yeruzgiyani ndi Yes 53:10.

(Levitiko 5:7) “‘Kweni asani wangafiska cha kupereka mbereri, waperekengi kwaku Yehova njiwa ziwi pamwenga viwunda viwi nge sembi ya mulandu chifukwa cha ubudi wo wachita. Chiyuni chimoza chijengi cha sembi ya ubudi ndipu chinyaki chijengi cha sembi yakupiriza.

w09 6/1 26 ¶3

Amadziwa Zimene Sitingakwanitse

Posonyeza kuti Yehova ndi wachifundo kwambiri, Chilamulocho chinafotokoza kuti: “Chuma chake chikapanda kufikira nkhusa, wochimwayo adze nayo kwa Yehova nsembe yake yopalamula, njiwa ziwiri, kapena maunda awiri.” (Vesi 7) Mawu akuti “chikapanda kufikira,” angalembedwenso kuti “dzanja lake likapanda kufikira.” Choncho ngati munthu amene wachimwayo ndi wosauka kwambiri moti sangakwanitse kupereka nkhusa, Mulungu ankalandira nsembe imene munthuyo akanakwanitsa, yomwe ndi njiwa ziwiri kapena nkhusa ziwiri.

(Levitiko 5:11) “‘Asani munthu wangafiska cha kupereka njiwa ziwi pamwenga viwunda viwi, waperekengi ufwa wakusilirika wakukwana chigaŵa chimoza mwa vigaŵa 10 va mwesu wa efa nge sembi ya ubudi. Ndipu wangasazgangaku mafuta cha pamwenga libani pakuti ndi sembi ya ubudi.

w09 6/1 26 ¶4

Amadziwa Zimene Sitingakwanitse

Komano chinkachitika n'chiyani ngati munthuyo sakanakwanitsabe kupereka mbalame ziwirizo? Chilamulo chinafotokoza kuti: “Koma chuma chake chikapanda kufikira njiwa ziwiri kapena maunda awiri, wochimwayo azidza nacho chopereka chake limodzi la magawo khumi la efa [makapu 8 kapena 9] la ufa wosalala, likhale la nsembe yauchimo.” (Vesi 11) Yehova ankallola kuti anthu osauka kwambiri azipereka nsembe ya uchimo yopanda magari. Motero ku Isiraeli, umphawi sichinali chinthu cholepheretsa munthu kupeza mwayi wokhululukidwa machimo ake kapena kukhala paubwenzi wabwino ndi Mulungu.

Kufufuza Fundu Zakuzirwa za mu Bayibolu

(Levitiko 5:1) “‘Asani munthu wawona munthu munyaki wachichita ubudi pamwenga wavwa kuti wachita ubudi, ndipu wavwa chipharazgu kuti wakachitiyi ukaboni, kweni waluta cha kuchikamba, mbwenu wabuda ndipu watenere kulangika chifukwa cha kunanga kwaki.

(Levitiko 5:15, 16) “Asani munthu kwambula ku-ziŵa wachita vinthu mwambula kugomezgeka ndipu wabudiya vinthu vakupaturika vaku Yehova, wazengi kwaku Yehova ndi mbereri yinthulumi yambula kalema nge sembi ya mulandu. Mte-
ngu wa mbereri yo mu masekeli nga siliva, ujengi wakukoliyana ndi sekeli ya mumalu ngakupaturika. ¹⁶ Walipiyengepu vinthu vo wananga mumalu ngakupaturika chifukwa cha ubudi wo wachita ndipuso wasazgiyengepu chimoza mwa vigaŵa vinkhondi va mtengu waki. Waziperekengi kwa wa-sembi, kuti wabenekere ubudi wa munthu yo ndi mbereri yinthulumi ya sembi ya mulandu ndipu Chiuta wamugowokiyengi.

it-1 1130 ¶2

Kupaturika

Nyama kweniso Vakukolola. Ayisirayeli angulamulika kuti angawombonga cha mwana wakwamba munthulumi wa ng’ombi, wa mbere-ri kweniso wa mbuzi, chifukwa nyama izi zenga zakupaturika kwaku Yehova. Nyama zenizi aziperekanga sembi ndipu viŵalu vinyaki vaŵanga va wasembi. (Maŵe. 18:17-19) Vipasu vakwamba kucha ndipuso vatchumi venga vakupaturika pakuti venga sembi kweniso mphasu zo zapere-kekanga kuti ziwovyi pa ntchitu yo yachitikanga mumalu ngakupaturika. (Chitu. 28:38) Vinthu vosi vo venga vakupaturika kwaku Yehova, venga vapade ndipu munthu wakhumbikanga cha ku-viwona mwakupepuka, kuvigwiriskiye ntchitu yo wakhumba pamwenga kuvifipiska. Chatchumi ntchimoza mwa vinthu venivi. Asani munthu wasunga vinthu pamphepeti kuti wakapereki nge chatchumi, kwali ndi tirigu, ndipu iyu pamwenga yumoza wa wamunyumba yaki mwangozi watopu kuti wagwiriskiye ntchitu, ndikuti munthu yo waswa dangu laku Chiuta lakukwaskana ndi vinthu vakupaturika. Dangu lakambanga kuti munthu waviyo walipiyengepu vinthu vo wananga mumalu ngakupaturika ndipuso wasazgiyengepu chimoza mwa vigaŵa 20 va mtengu waki. Wakhumbikanga so kupereka mbereri yinthulumi yambula kalema nge sembi. Venivi vawovyanga kuti ŵanthu atumbikengi vinthu vo Yehova watiwona kuti vakupaturika.—Levitiko 5:14-16.

NOVEMBER 23-29

CHUMA CHAKUTULIYA MU MAZU NGAKU CHIUTA | LEVITIKO 6-7

“Mulongongi Kuti Muwonga”

(Levitiko 7:11, 12) “‘Sonu dangu la sembi ya chimangu yo munthu wangapereka kwaku Yehova ndi ili: ¹² Asani munthu wakhumba kupereka sembi yakulongo kuwonga, waperekengi sembi yo limoza ndi viŵandi vakuzunguliya vazenji pakati vambula chakutupisa kweni vijengi vakudiraku mafuta, viŵandi vakupapatika vambula chakutupisa vakupakaku mafuta, ndipuso viŵandi vakuzunguliya vazenji pakati va ufwa wakusilirika wakusazgika umampha ndi mafuta.

(Levitiko 7:13-15) Pakupereka sembi za chimangu zakulongo kuwonga, waziperekengi limoza ndi viŵandi vakuzunguliya vazenji pakati vakusazgaku chakutupisa. ¹⁴ Pa mtundu wewosi wa viŵandi ivi, watongepu chiŵandi chimoza ndipu waviperekengi kwaku Yehova nge chigaŵa chakupaturika. Viŵandi venivi vijengi va wasembi yo wawaza ndopa za sembi za chimangu. ¹⁵ Nyama ya sembi ya chimangu yakulongo kuwonga yiryikengi pa zuŵa lo wayipereke. Angasanganga nyama yeyosi cha kuti yifiki mlenji.

w00 8/15 15 ¶15

Nsembe Zimene Zinakondweretsa Mulungu

¹⁵ Chopereka china chaufulu chinali nsembe yoyamika, imene yalongosoledwa mu Levitiko chaputala 3. Dzinali lingatembenezidwenso kuti “nsembe ya zopereka za mtendere.” M’Chihebri, mawu akuti “mtendere” amatanthauza zoposa kungokhala kopanda nkondo kapena zosokoneza zina. “Mu Baibulo, amatanthauza zimenezi, ndiponso mkhalidwe kapena unansi wa mtendere ndi Mulungu, kupeza bwino, chimwemwe, ndi chisangalalo,” limatero buku lotchedwa *Studies in the Mosaic Institutions*. Motero, nsembe zoyamika zinali kuperekedwa, osati pofunafuna mtendere ndi Mulungu, monga ngati kumutonhoza mtima, koma posonyeza kuyamikirira kapena kukondwerera mkhalidwe wodalitsika wokhala pamtendere ndi Mulungu umene awo

amene iye anawavomereza anali kusangalala nawo. Ansembe ndiponso wopereka nsembeyo anali kudya nyama ya nsembeyo pambuyo pope-reka mwazi ndi mafuta kwa Yehova. (Levitiko 3:17; 7:16-21; 19:5-8) Mwa njira yokondweretsa ndi yophiphiritsa, wopereka nsembeyo, ansembe ndiponso Yehova Mulungu anali kudya pamodzi, kusonyeza unansi wamtendere umene unali pakati pawo.

(Levitiko 7:20) “Kweni asani munthu weyosi wakufipiskika warya nyama ya sembi ya chimangu, yo njaku Yehova, wabayikengi kuti waleki kuja pakati pa wanthu a mtundu waki.

w00 8/15 19 ¶8

Nsembe Zimene Zinakondweretsa Mulungu

⁴ Nanga bwanji za munthu amene akupereka nsembeyo? Chilamulo chinali kunena kuti aliyense amene akudza pamaso pa Yehova anayenera kukhala waudongo ndi wosadetsedwa. Munthu amene pachifukwa china anali wodetsedwa choyamba anafunika kupereka nsembe yauchimo kapena yopalamula kuti abwezeretse mbiri yake yabwino pamaso pa Yehova kotero kuti nsembe yake yopsereza kapena yoyamika ikhale yololeka kwa Iye. (Levitiko 5:1-6, 15, 17) Motero, kodi ife timazindikira kufunika kwa kukhala ndi mbiri yabwino nthawi zonse pamaso pa Yehova? Ngati tikufuna kuti kulambira kwathu kukhale kololeka kwa Mulungu, tiyenera kuzozana mofulumira zolakwa zilizonse pa malamulo a Mulungu. Tiyenera kugwiritsa ntchito mofulumira njira zimene Mulungu watipatsa zotithandizira, “akulu a Mpingo” ndiponso “chiwombolo cha machimo athu,” Yesu Kristu.—Yakobo 5:14; 1 Yohane 2:1, 2.

Kufufuza Fundu Zakuzirwa za mu Bayibolu

(Levitiko 6:13) Motu ulutirizgengi kukole paguwa la sembi. Ungazimwanga cha.

it-1 833 ¶1

Motu

Motu wo wawanga pa chihema ndipuso pa nyumba yakusopiyamu. Motu wo wagwiriskikiyanga

ntchitu pakusopa walutirizganga kukole mu chihema ndipu pavuli paki mu nyumba yakusopiyamu. Mlenji wewosi kweniso kaŵi kumazulu, wasembi mura waperekanga sembi za vakununkhira pa guwa la sembi la vakununkhira. (Ek 30: 7, 8) Dangu laku Chiuta lakambanga kuti motu ulutirizgengi kukole pa guwa la sembi zakupiriza. (Lv 6:12, 13) Ayuda agomezganga kuti Chiuta ndiyu wabusanga motu wa pa guwa la sembi mwakuziziswa. Chinanga kuti anandi akoliyana ndi fundu iyi, kweni mu Malemba mulivi fundu iyi. Mwakukoliyana ndi ulongozgi wo Yehova wangupereka kwaku Mozesi, wana aku Aroni ndiwu ‘awikangapu motu paguwa la sembi ndi kuwikapu nkhuni pachanya paki’ wechendaŵikepu nyama pa guwa la sembi. (Lv 1:7, 8) Bayibolu likamba kuti Aroni **wati** wasankhika kuja wasembi kweniso sembi yakuwawikiya paudindu yati yaperekeka, ndipu motu wakutuliya kwaku Yehova unguza kutuliya mu mtambu wo ungubenekere chihema ndi kupiriza sembi yo yenga pa guwa la sembi. Mwaviyo, motu wakuziziswa wakutuliya kwaku Yehova unguyekesa nkhuni zo zenga pa guwa la sembi cha, kweni ‘unguwotcha sembi yakupiriza kweniso vinthu va mafuta vo venga paguwa la sembi.’ Mwaviyo, tingakamba kuti motu wo walutirizganga kukole pa guwa la sembi wenga wakusazgikana, wakutuliya kwaku Chiuta kweniso wo wawanga kali pa guwa la sembi. (Lv 8:14–9:24) Nyengu yinyaki yo motu wakuziziswa wakutuliya kwaku Yehova unguwotcha sembi, mphanyengu yo Solomoni wapatuliyanga nyumba yakusopiyamu, ndipu venivi vinguchitika wati wamaliza waka kupemphera.—2Mb 7:1; wonani so Ŵe 6:21; 1Mf 18:21-39; 1Mb 21:26 kuti muwoni vakuyeruzgiyapu vinyaki vo vilongo kuti Yehova wangugwiriskiye ntchitu motu mwakuziziswa ndi kuwotcha sembi za ateweti waki, kulongo kuti wakondwa nazu.

(Levitiko 6:25) “Kambiya Aroni ndi wana waki anthulumi kuti, ‘Dangu la sembi ya ubudi ndi ili: Pamalu po mubayiye sembi yakupiriza ndipu mubaiyengi so sembi ya ubudi, pa masu paku Yehova. Chenichi ntchinthu chakupaturika ukongwa.

si 27 ¶15

Buku Lachitatu la mu Bayibolu—Levitiko

¹⁵ (3) Munthu waperekanga sembi ya ubudi asani wachita ubudi mwambula kuziwa pamwenga mwangozi. Kuti aziwi mtundu wa nyama yakuti apereki sembi vathembanga munthu yo wachita ubudi, kwali ngwasembi, Ayisirayeli wosi, mulongozgi pamwenga munthu bweka. Mwakupambana ndi sembi zakupiriza kweniso sembi za chimangu zo munthu waperekanga mwakukhumba yija, munthu asani wabuda wakhumbikanga kupereka sembi za ubudi wakhumbi, waleki kukhumba.—4:1-35; 6:24-30.

NOVEMBER 30–DECEMBER 6

CHUMA CHAKUTULIYA MU MAZU NGAKU CHIUTA | LEVITIKO 8-9

“Ukaboni Wakuti Munthu Watumbikika ndi Yehova”

(Levitiko 8:6-9) Mwaviyo, Mozesi wanguza ndi Aroni kweniso wana waki anthulumi ndipu wanguwasambisa ndi maji. ⁷ Pavuli paki, wangumuvwalika mkhanju, wangumumanga lamba, wangumuvwalika mkhanju wapanthuwa, wangumuvwalika efodi ndipu efodi yo wangumumanga umamphaumampha ndi lamba wakuluka wa efodi. ⁸ Wangumuvwalika chakuvwala chapachifuwa ndipu wanguwikamu Urimu ndi Tumimu. ⁹ Pavuli paki, wangumuvwalika mphumphu kumutu ndipu panthazi pa mphumphu wanguwikapu kachisulu kakung'anima kagolidi, ko ntchisimikizu chakupaturika cha kujipereka, nge mo Yehova wangulamuliya Mozesi.

(Levitiko 8:12) Pakumaliya, wangudira nganyaki mwa mafuta ngakuwikiya munthu pa udindu pamutu waku Aroni kuti wamutowesi.

it-1 1207

Kuwika munthu pa udindu

Mozesi wanguwambisa Aroni ndipuso wana waki Nadabu, Abihu, Eliyazara ndi Itamara (pamwenga wanguwakambiya kuti akasambi) mu beseni la mkuwa lo lenga mubalaza ndipuso wangu-

vwalika Aroni chakuvwara cha wasembi mura. (Nu 3:2, 3) Pakuti Aroni wanguvwala chakuvwala chapade, cho chamiyanga mjalidu yamampha ndipuso ntchitu yo wangupaskika. Pavuli paki Mozesi wangudira mafuta pa chihema ndipuso pa vinthu vosi vo venga mwenimo, pa guwa la sembi zakupiriza, beseni kweniso viyawi vosi vo avigwiriskiyanga ntchitu pakusankha asembi. Ndipu vinthu ivi vinguja vakutowa pamwenga vakupaturika kuti avigwiriskiyengi ntchitu yaku Chiuta pe. Pakumaliya, Mozesi wangudira mafuta ngakuwikiya munthu pa udindu pamutu waku Aroni.—Lv 8:6-12; Ek 30:22-33; SI 133:2.

(Levitiko 9:1-5) Pa zuwa la 8, Mozesi wangudana Aroni ndi wana waki anthulumi ndipuso wana wana Ayisirayeli. ² Wangukambiya Aroni kuti: “Uto tholi la sembi ya ubudi ndipuso mbereri yinthulumi ya sembi yakupiriza, zije nyama zambula kalema ndipu uzipereki kwaku Yehova. ³ Kweni ukambiya Ayisirayeli kuti, ‘Toni phongu wa sembi ya ubudi, kweniso muto tholi ndi mwana wa mbereri munthulumi kuti vije sembi yakupiriza. Tholi ndi mwana wa mbereri vije va chaka chimoza ndipu nyama yeyosi yije yambula kalema. ⁴ Muto so ng’ombi yinthulumi ndi mbereri yinthulumi kuti vije sembi ya chimangu ndipu muvipereki pa masu paku Yehova ndipuso mupereki sembi ya mbewu yakudaku mafuta, pakuti Yehova wakuwonekiyeningi msanawale.’” ⁵ Mwaviyo, Ayisirayeli anguto vinthu vo Mozesi wanguwalamula ndipu anguza navu panthazi pa chihema chakukumanaku. Pavuli paki Ayisirayeli wosi anguza ndi kuma pa masu paku Yehova.

it-1 1208 ¶8

Kuwika munthu pa udindu

Pa zuwa la 8, asembi wo angusankhika waka sonu angupereka kakwamba sembi zawu (kwambula kuwovyeka ndi Mozesi) aperekanga sembi zo mumalu mwa Ayisirayeli wosi kuti atoweseke ku maubudi ngawu ngakuwa nangu kweniso vo anguchita pakupanga mwana wa ng’ombi wagolidi vo vingukwiyisa Yehova. (Lv 9:1-7; Ek 32:1-10) Yehova wangulongo kuti wangukondwa ndi asembi wo angusankhika mwa kutumiza motu

kuziya mu mtambu wo ungubenekere chihema ndipu unguwotcha sembi yo yingujaku pa guŵa la sembi.—Lv 9:23, 24.

(Levitiko 9:23, 24) Pakumaliya, Mozesi ndi Aroni angusere muchihema chakukumanaku ndipu ŵati atuwamu, angutumbika ŵanthu. Sonu unkhankhu waku Yehova unguwoneke ku ŵanthu wosi, ²⁴ ndipu motu ungutuwa kwaku Yehova ndi kwamba kotcha sembi yakupiriza kweniso vinthu va mafuta vo venga paguŵa la sembi. Ŵanthu wosi ŵati awona venivi, angwamba kudansiriza ndipu angujikama ndi kusindama mpaka visku vawu pasi.

Kufufuza Fundu Zakuzirwa za mu Bayibolu

(Levitiko 8:6) Mwaviyo, Mozesi wanguza ndi Aroni kweniso ŵana ŵaki anthulumi ndipu wanguŵasambisa ndi maji.

w14 11/15 9 ¶6

Nchifukwa Wuli Tikhumbika Kuja Akutowa

⁶ Vo asempi akhumbikanga kuchita kuti aje akutowa mwakuliŵavu nasi vititiwovya mazuŵa nganu. Kanandi ŵanthu wo tisambira nawu Bayibolo awona kuti malu ngidu ngakusopiya-pu ngakutowa ndipuso kuti tiwala umampha. Kweni kutowa kwa ŵanthu wo ateŵetiyanga nge asempi kutitiwovya kuziŵa kuti weyosi yo wakwere kuphiri lakusopiyaku laku Yehova watenere kuja ndi “mtima wakutowa.” (Ŵerengani Sumu 24:3, 4; Yes. 2:2, 3.) Titenere kutewete Chiuta ndi maŵanaŵanu, mtima ndipuso liŵavu lakutowa. Ivi vingachitika asani titijisanda ndi chilatu chakuti tisinthi vinthu vinyaki pa umoyu widu kuti tije akutowa. (2 Ŵakor. 13:5) Mwakuyeruzgiyapu, munthu wakubatizika yo wawonere vinthu vakuyuska chiryokuryoku chakugonana, wangajifumba kuti, ‘Kumbi nditesesa kuti ndije wakutowa?’ Pavuli paki, wangakhumbika kuti wawovyeki ndi chilatu chakuti waleki lusu liheni lenili.—Yak. 5:14.

(Levitiko 8:14-17) Sonu Mozesi wanguza ndi ng’ombi yinthulumi ya sembi ya ubudi, ndipu Aroni ndi ŵana ŵaki anthulumi anguŵika manja ngawu pamutu wa ng’ombi yo. ¹⁵ Mozesi wanguyibaya, wanguto ndopa ndi chikumbu chaki ndipu wanguzipaka kumasengwi ngosi nga guŵa la sembi. Venivi vinguchitiska kuti guŵa la sembi litoweseki ku ubudi. Kweni ndopa zinyaki zosi wanguzipunguliya musina mwa guŵa la sembi kuti litoweseki kweniso kuti wabenekere maubudi. ¹⁶ Pavuli paki, wanguto mafuta ngosi ngo nge nga kumatumbu, mafuta nga kuchiŵindi, sana zosi ziŵi ndi mafuta nga kusana zo, ndipu Mozesi wanguviwotcha paguŵa la sembi kuti visunkhi josi. ¹⁷ Mozesi wanguto ng’ombi yosi, chikopa chaki, nyama yaki ndi mavi ngaki, ndipu wanguchiviwotche kubwalu kwa msasa, nge mo Yehova wangumulamuliya.

it-2 437 ¶3

Mozesi

Chiuta wangu sankha Mozesi kuti waje mwendapakati wa phanganu la Dangu, udindu wo Chiuta wangupaskapu munthu munyaki weyosi cha kupatuwaku Yesu Khristu, yo ndi mwendapakati wa phanganu lifya. Mozesi wanguto ndopa ndipu wanguwaziya buku la phanganu lo lamiyanga Yehova ndipu zinyaki wanguwaziya ŵanthu (anthulumi arara). Pavuli paki wanguŵerenge ŵanthu buku la phanganu, ndipu angumuka kuti, “Vosi vo Yehova wakamba, tichitengi ndipu ti-vwiengi.” (Chitu. 24:3-8; Ahe. 9:19) Pa nyengu yo Mozezi wenga mwendapakati, wawoneriyanga ntchitu yakuzenga chihema kweniso yakupanga viyaŵi vaki, mwakulondo pulanu yo Chiuta wangu mupasa. Kweniso wanguŵika asempi paudindu, kudira mafuta chihema ndi kudira Aroni wasembi mura, mafuta ngakusazgika umampha. Ndipu wawoneriyanga ntchitu za asempi wo angusankhika waka sonu.—Eki. chap. 25-29; Levi. chap. 8, 9.